

КЛАСИФІКАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ІСПИТІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ЇХ СПЕЦИФІКОЮ

ЛЮЛЬКО М. Є., старший викладач кафедри англійської філології
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(м.Київ)

Досліджено класифікацію міжнародних іспитів із англійської мови за їх специфікою. Розглядається їх класифікація згідно з міжнародними стандартами. Проаналізовано особливості та переваги кожного з іспитів для тих, хто планує навчання чи роботу за кордоном. Звернено увагу на структуру та рівень складності найважливіших міжнародних іспитів.

Ключові слова: міжнародні іспити, класифікація, складання іспитів, англійська мова, навчальні заклади, специфіка, екзаменаційна рада, сертифікат, рівень, вимоги.

Исследованы виды международных экзаменов по английскому языку. Рассмотрена их классификация в соответствии с международными стандартами. Проанализованы особенности и преимущества каждого из них для тех, кто планирует обучение или работу за рубежом. Обращено внимание на структуру и уровень сложности наиболее важных международных экзаменов.

Ключевые слова: международные экзамены, сдача экзаменов, английский язык, учебное заведение, экзаменационный совет, сертификат, уровень, требования.

Перспектива складати міжнародний іспит з іноземної мови змушує панікувати багатьох із тих, хто бажає навчатися чи працювати за кордоном, бо для них це сувора необхідність.

У зарубіжних вищих навчальних закладах, куди приймають без вступних іспитів, одна умова є незмінною – підтвердження знання мови. Таким підтвердженням є сертифікат про складання якого-небудь із міжнародних іспитів. І взагалі, отримання міжнародного сертифіката важливе, якщо людина дійсно хоче знати англійську мову. Без сертифіката TOEFL ви не зможете емігрувати у Сполучені Штати, а без IELTS – у Канаду, Австралію та Нову Зеландію.

Зростаюча кількість людей, які бажають складати міжнародні іспити з англійської, потребує більш докладної інформації щодо їх класифікації, особливостей та необхідного рівня знання мови. Багато мовних шкіл в Україні та за кордоном публікують в періодичних виданнях та на власних сайтах статті щодо програм підготовки до складання міжнародних іспитів, які вони надають. Також питання підготовки та складання міжнародних мовних іспитів висвітлюють деякі вітчизняні та зарубіжні автори. Наприклад, Городецька та Буховцев у статті «Система Кембриджських тестов по английскому языку» систематизують існуючі Кембриджські тести, розкривають особливості кожного з них, інформують про структуру, знання та навички, які перевіряються. Вони також дають поради щодо необхідного рівня знань для складання іспитів відповідного рівня.

Олег Рідкоус у статті «Обзор международных тестов» робить стислий аналіз міжнародних мовних іспитів, які можна скласти в Україні і за кордоном.

Джо Томлінсон у статті «Which English Language Test Is Right for You?» аналізує міжнародні мовні тести і критерії їх оцінювання, а та для чого необхідні результати кожного з них. Розглядаються основні моменти підготовки до іспитів і їх структура. У статті освітлюються загальні стандарти на всіх етапах мовного тестування.

Джеймс С. Джонстон у статті «New standards: MBA students.» класифікує та висвітлює іспити, складання яких необхідне для навчання й роботи у сфері бізнесу.

Мета дослідження – розглянути стандарти, згідно з якими розроблені міжнародні іспити з англійської мови, надати найбільш повну їх класифікацію та проаналізувати структуру, специфіку та рівень складності й інші особливості, розглянути доцільність складання кожного з них для охочих навчатися чи працювати за кордоном.

Справа ускладнюється тим, що іспитів багато, особливо з англійської мови. І не всі вони однаково котуються. У кожного навчального закладу і кожної країни – свої вимоги. Буде прикро, якщо ви, наприклад, «успішно складете TOEFL, а в університеті, куди ви прагнете вступити, вимагають IELTS або CAE» [5].

Міжнародні іспити з іноземних мов з'явилися не так давно і їх мета – не допустити у вищі навчальні заклади й установи людей, які не можуть спілкуватися певною мовою.

В екзаменаційних центрах вам також пояснять, «що вивчення іноземних мов сприяє розвитку особистості, а після, на іспит ви набуваєте впевненості у собі і отримуєте стимул до подальших занять.»[3] Це є істина, але нині мало хто може дозволити собі прийти на іспит тільки з таких міркувань, тому що міжнародні іспити потребують витрат не лише часу, сил і нервів, але й грошей. Тому кожен намагається зробити правильний вибір.

У 1989 році з ініціативи екзаменаційних рад Кембриджського та Саламанкського університетів було утворено ALTE – Європейська асоціація екзаменаційних рад з іноземних мов. Сьогодні до неї входить 27 організацій, які представляють 24 європейські країни. Кожна організація розробляє іспити і видає сертифікати, які підтверджують знання мови своєї країни на тому чи іншому рівні.

Мета такого об'єднання в так званій конвертованості кваліфікацій. Робоча сила в Європі почала вільно пересуватися з однієї країни до іншої, тому й працівники та роботодавці зацікавлені як у правильній оцінці знань, які підтверджуються сертифікатом про володіння мовою, так і в тому, щоб мовні кваліфікації, отримані в різних країнах Євросоюзу, були співвідносні. Тому першочерговим завданням ALTE була розробка загальних стандартів на всіх етапах мовного тестування, встановлення єдиних рівнів і критеріїв оцінки володіння мовою для всіх європейських країн.

Найстарішим міжнародним екзаменом з англійської мови є тест Certificate, якому вже більше ста років. У всіх мовних школах існують рівні складності, на основі яких будується викладання. Але в різних школах їх кількість може варіюватися залежно від розміру школи, вимог до знань і процедури розподілу студентів по групах.

ALTE розробила офіційну шкалу, яка діє в більшості європейських країн. Вона складається з п'яти рівнів знання мови: початковий (Elementary); середній нижчого ступеня (Lower Intermediate); середній вищого ступеня (Upper

Intermediate); підвищений нижчого ступеня (Lower Advanced); підвищений вищого ступеня (Upper Advanced).

Кожному з них відповідають певні міжнародні іспити. Водночас, слід пам'ятати, що для серйозного навчання і роботи підходять лише сертифікати четвертого та п'ятого рівня. Усі інші можуть служити лише проміжним етапом, або засобом самоперевірки.

За функціональною ознакою міжнародні іспити можна поділити на три категорії: для вступу в іноземний вуз або роботи за кордоном; для вузькопрофесійної діяльності; для самоперевірки.

До першої групи належать іспити, що перевіряють загальне володіння мовою; до другої – різні мовні тести для професійних цілей. До третьої – іспити проміжних рівнів.

Найпопулярнішим іспитом у нашій країні до недавнього часу був TOEFL (*Test of English as a Foreign Language*) – стандартизований іспит із англійської мови, як іноземної, розроблений американською компанією ETS (*Educational Testing Service*). В усьому світі процес реєстрації, оплати, опрацювання та оголошення результатів відбувається за стандартною схемою. Результати TOEFL є обов'язковими для вступу до більш ніж 2400 коледжів та університетів США, Канади й інших англійськомовних країн. До того ж, урядові організації, освітні програми та органи, які видають ліцензії й сертифікати, вимагають результати складання TOEFL для визначення рівня володіння мовою. Цей тест для тих, хто має намір продовжити освіту у вузах США і Канади чи приєднатися до програми MBA, а також тих, кому американський варіант англійської необхідний для виконання службових обов'язків.

Він дещо відрізняється від інших міжнародних іспитів. По-перше, це екзамен із американської англійської. По-друге, на ньому не перевіряють усне мовлення, а лише навички читання, письма і розуміння – пасивне володіння мовою. По-третє, він існує як на папері, так і в комп'ютерному варіанті. І нарешті, він дійсний лише протягом двох років. Якщо за цей час ви нікуди не вступили і не влаштувалися на роботу, вам доведеться скласти його ще раз.

Курс підготовки до TOEFL проводять викладачі, у яких є міжнародні сертифікати (DELTA, CELTA, IHC) і, які мають великий досвід навчання студентів на спеціалізованих курсах підготовки до TOEFL; підготовка відбувається згідно з форматом іспиту за американськими навчальними посібниками.

Комп'ютеризований варіант TOEFL складається з чотирьох секцій: Listening, Structure, Reading і Writing. Перші дві секції є computer-adaptive, що означає, що той, хто складає тест отримує запитання залежно від його рівня підготовки. Перше запитання – це, як правило, запитання середньої складності, наступні залежать від правильної відповіді на попередні. В секціях Listening і Structure відповідь можна змінювати доки ви не зробите остаточний вибір. Після того, як ви перейшли до наступного запитання, ви не можете повернутися до попереднього. Для отримання офіційного результату складання іспиту необхідно відповісти щонайменше на одне запитання в кожній секції та написати есе.

TOEFL неможливо не скласти. У будь-якому випадку ви наберете певну кількість балів, але з низьким балом вас нікуди не візьмуть: прохідним вважається результат не менше 250 балів (було 600). У цілому цей екзамен

не можна назвати дуже складним. Певні складнощі можуть виникати, якщо людина не звикла користуватися американським комп'ютером, бо у більшості країн вже відмовилися від паперового тесту і перейшли на новий формат.

Останнім часом дедалі більшої популярності набирає IELTS – міжнародна система перевірки знання англійської мови (*Academic Module*) – іспит, створений у 1990 році для іноземців, які бажають отримати освіту або стажуватися у Великобританії, Австралії, Новій Зеландії. Його також визнають у багатьох вузах США, Канади, Данії та багатьох інших країн. Є й другий різновид цього іспиту – *General Module* – з менш високими вимогами. Сертифікат про складання *General Module* задовольнить імміграційні комісії багатьох країн і підійде тим, хто збирається працювати за кордоном.

Результати цього тесту дійсні протягом двох років. Кураторами IELTS є Британська рада і екзаменаційна рада Кембриджського університету, які також розробили відомі Кембриджські іспити.

Тест IELTS складається з чотирьох частин: аудіювання, читання, письмо та співбесіда. Оцінка тесту IELTS проводиться за дев'ятибальною системою, починаючи з одного балу (нульове володіння мовою) і закінчуючи дев'ятьма балами (професійне володіння мовою).

На іспитах кембриджського університету Cambridge ESOL (*English For Speakers of Other Languages*) пропонують п'ять тестів на визначення рівня володіння англійською мовою (KET, PET, FCE, CAE, CPE) і три тести на знання ділової англійської (BEC Preliminary (1), BEC Vantage (2), BEC Higher (3)). Кожен Кембриджський іспит розраховано на кандидатів з певним рівнем знання мови.

Key English test (KET) – це перший рівень Кембриджського іспиту на знання англійської мови, на якому оцінюють навички письмового і усного спілкування на побутовому рівні. Почати підготовку до KET можна після досягнення рівня Intermediate згідно із загальноприйнятою класифікацією. Цей іспит визначає, чи може кандидат використовувати базову письмову і розмовну англійську мову в повсякденному житті: розмовляти елементарною мовою, розуміти прості тексти, спілкуватися у знайомих ситуаціях, розуміти короткі інструкції та накази. Тест перевіряє навички читання, письма, аудіювання і говоріння і сприяє розвитку практичних навичок, необхідних для подорожей, навчання та роботи. KET – це крок до складання іспиту більш високого рівня – Primary English test (PET). KET та PET мають три модулі: читання и письмо; аудіювання та говоріння. Это второй уровень экзаменов ESOL. Он соответствует

Після складання тесту CAE (Certificate in Advanced English) ви отримуєте сертифікат, який дозволяє претендувати на роботу з активним використанням англійської мови чи вступати до британських вузів і коледжів.

Сертифіката FCE (First Certificate in English) достатньо для вступу в технічні вузи чи прийому на роботу на адміністративні, секретарські і управлінські посади.

І нарешті, CPE (Cambridge Proficiency Examination), який підтверджує професійне володіння мовою і який визнають всі університети і комерційні заклади англомовних країн. Кембриджські іспити складають один раз і назавжди і вони не мають терміну давності.

У свою чергу, CAE є найпопулярнішим, тому що він виконує роль «своєрідного містка» [5] між FCE (володіння мовою на рівні користувача) та CPE (володіння мовою майже на рівні освіченого носія). CAE складається з таких частин: читання, письмо, аудіювання та усний тест, цей розділ складається в парі з іншим кандидатом і оцінюється двома екзаменаторами, один з яких спрямовує діалог і дає завдання, а інший, не втручаючись у дискусію лише оцінює знання.

Було зазначено вище, до другої групи належать іспити, що перевіряють володіння професійною лексикою, в першу чергу – бізнес-лексикою. Наприклад, іспити, які також розроблені Кембриджською екзаменаційною радою: BEC1, 2 і 3.

Тут від вас вимагають продемонструвати володіння читанням, письмом, аудіюванням і усним мовленням у робочих ситуаціях. А саме, вміння розуміти ділові тексти, кореспонденцію, рекламу, статті тощо., писати листи і звіти, сприймати на слух ділові монологи й діалоги, обговорювати пов'язані з роботою теми. Під час вступу до бізнес-шкіл і влаштуванню на роботу котуються сертифікати BEC 2 і 3.

Всюди визнають також результати іспитів із бізнес-англійської EFB (English for Business), англійської для працівників сфери туризму WEFT (Written English for the Tourism Industry) і для викладачів бізнес-англійської FTBE (Foundation Certificate for Teachers of Business English). Усі їх проводить екзаменаційна рада Лондонської торгово-промислової палати (LCCIEB), але скласти їх можна лише в Британії.

Взагалі, за кордоном, особливо в англійськомовних країнах, будь-який іноземець, який бажає отримати роботу в сфері, що потребує високої кваліфікації, має продемонструвати мовну компетентність. Мовні іспити, крім викладачів іноземної мови та працівників сфери туризму мусять також складати лікарі, юристи, бухгалтери, інженери.

Видавництва зарубіжних країн випускають велику кількість посібників із підготовки до міжнародних іспитів. Ці посібники складаються згідно зі структурою кожного іспиту, включають у себе завдання, подібні до тих, які ви будете виконувати на іспиті, й призначені для самостійних занять. Також, з цією метою розроблено багато корисних сайтів, де ви можете знайти викладача, який буде відпрацьовувати з вами ваші слабкі місця, виправляти помилки та давати поради.

Якщо ж ви починаєте з нуля, або ваш рівень володіння мовою початковий, вам потрібно спочатку пройти курси загальної мовної підготовки. Для самоперевірки ви можете спочатку скласти іспит на рівень нижчий, ніж вам потрібен. Один із варіантів – мовні курси за кордоном. До речі, багато зарубіжних мовних шкіл одночасно є й екзаменаційними центрами.

Зараз з'явилась велика кількість екзаменів для дітей. Це Кембриджські екзамени YLE/Starters, Movers, Flyers/, KET for schools, PET for schools. Для чого їх потрібно складати?

Це посилення мотивації у вивченні мови. Досягнення успіху, признаного самими англійцями, надає дитині віру у свої сили і дає батькам реальну інформацію щодо рівня володіння мовою їх дитиною.

Актуальними напрямками подальшої розробки окресленої проблеми є подальша класифікація та аналіз міжнародних мовних тестів, з урахуванням

можливих змін у їх специфіки, структурі та процедурі складання, а також розробка програм підготовки до іспитів різного рівня.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Л. Городецкая, А. Буховцев. Система Кембриджских тестов по английскому языку /Л.Городецкая, А.Буховцев // Обучение за рубежом,– 2010. – №4. С. – 17-18.
2. Ридкоус О. Обзор международных тестов /О.Ридкоус.// Обучение за рубежом, – 2000. – № 7. – С.– 7-8.
3. James C. Johnston. New standards: MBA students /James C. Johnston // Business Spotlight, – 2007. – №1. – P. – 3-4.
4. Jo Tomlinson. Which English Language Test Is Right for You? /Jo Tomlinson// <http://Ezine Articles.com>

REFERENCES

1. L.Gorodetskaya, A. Buhovtsev. Sistema Cambridjskih testov po anglijskomu yazyku / L.Gorodetskaya, A. Buhovtsev // Obucheniye za rubezhom, – 2010. – №4. S. – 17-18.
2. Ridkous O. Obzor mezhdunarodnyh testov / Ridkous O. // Obucheniye za rubezhom , – 2000. – № 7. – S. – 7-8.
3. James C. Johnston. New standards: MBA students /James C. Johnston // Business Spotlight, – 2007. – №1. – P. – 3-4
4. Jo Tomlinson. Which English Language Test Is Right for You? /Jo Tomlinson/ // <http://Ezine Articles.com>

CLASSIFICATION OF INTERNATIONAL EXAMS ON THE ENGLISH LANGUAGE ACCORDING TO THEIR SPECIFICS

Lyulko Mukhailo Yevhenovych, Senior Lecture of the Department of the English philology of the National University of life and Environmental Sciences of Ukraine (Kyiv)

The types of international English language exams and their classification according to international standards are considered. The article analyses their special features and advantages of each for those who intend to study or work abroad. The article also pays attention to the structure and difficulty level of the most important international language exams.

Most language schools in Ukraine and abroad have special preparing programs which are published on their sites. Some Ukrainian and foreign authors systemize international English language exams and inform about the structure and specific of each as well as about the skills and knowledge which are checked.

This article aims to help students choose the exam which is relevant to their language level and study or work purposes.

According to ALTE (the Association of language Testers in Europe), there are five levels of language knowledge: Elementary, Lower Intermediate, Upper Intermediate, Lower Advanced and Upper Advanced. There are also exams corresponding to these levels. But those who plan to enter foreign universities should consider the certificates of advanced levels only.

The most popular international English language exams in Ukraine are the following:

TOEFL (Test of English as a Foreign Language), created by an American company ETS (Educational Testing Service, is necessary for those who plan to complete their

education in the USA and Canada or to join different educational programs in these countries.

IELTS (International English Language Testing System), which is held by British Council is often chosen with the same purpose and is required in most English speaking countries.

Cambridge ESOL (English For Speakers of Other Languages) by Cambridge University offers five tests for the language level definition: KET (Key English Test), PET (Primary English Test), FCE (First Certificate in English), CAE (Certificate in Advanced English) and CPE (Cambridge Proficiency Examination).The article emphasizes the importance of further development and investigation of the above mentioned issues.

Keywords: *international exams, to take exams, English language, educational establishment, examinational council, certificate, level, requirements.*